

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philomathi Mvsae Ivveniles

Alexander <VII., Papst>

Coloniae Vbiorum [i. e. Amsterdam?], 1645

Actvs Qvartvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12750

ACTVS QVARTVS.

ACHILLAS.

Politicus irretitum gaudet Pompeium: multis im-
pie, & leges, & iustitiam, ipsasque adeo aras &
deos, criminatus.

BEne est; paratis Magnus implicuit plagis
Sese, expetitam præstitit dictis fidem.

Vicinus: amicæ frontis illectus dolis

Hospitia tuta credit, & rursus fera

Indicit hosti bella, rursus concipit

Iras, libido cæca sic regni vocat.

Iam fraude captus est, perage totum nefas

Solers Achilla, perage; non regem magis

Ad summa ducit facilis, aut brevior via,

Quam quæ dolosis implicat laqueis iter.

Omnis potenti regnet in ferro salus,

A fraude vires mutuet ferrum suas.

Si certa jaculo signa pertingas, nihil

Refert, an undas ictus an ventos secet.

Quacumque transit, omne si punctum tulit,

Iam vicit. unus laude vel probris notat

Humana finis facta: quo sistas gradum,

Non qua pererrans proferas, cautus tene.

Regnare, summum est fas, bonum, & summum decus:

Quodcumque regnandi geras causa, trahet

Illinc decentis nomen, & fas, & bonum.

K 5

Quid

Quid jura? Reges illa constituent sibi.
 Quid frans? fides vocetur. & pudor, & fides
 Pietasve mutant regis arbitrio vices:
 Effinxit ille numen in caelo deum
 Inane, & aras posuit, ut durum genus
 Ferosque populos arte mulceret pia,
 Donec recedens mentis ingenitus furor,
 Metu deorum facile servitio premi,
 Libensque domini posset imperium pati.
 Quos ara mites reddit, hos aula parat
 Regique fidos, seque rex templis magis
 Ponens colendum, nomen inscribit Dei.
 Hac arte priscus sacra constituit Numa
 Cultusque superis. Vna regnandi tenet
 Eademque mens, non una regnandi tamen
 Fraus, at recenti semper integitur dolo,
 Mutatque nomen: nulla re patriae movet
 Suadetque bellum, voce quam jaetas tenuis,
 Romane, pietas. Roma jam dudum perit,
 Hinc inde metuit, Rex sit è vobis uter;
 Oderit utrumque; dira te in clades vocat
 Etiam cupido; nosco regnandi vias,
 Iam jamque celeri forte percurram gradu,
 Et haec superbum regis aliquando geret
 Diadema frons, & sceptrà fulgenti manus
 Auro decora attinget: at ferrum prius
 Galeamque stat gessisse, misceri decet
 Aulam cruore: in hac parabo dexteram,
 Experiar id cervice Romani Ducis,
 Regumque cædi tela præludent satis.

POMPEIVS.

In utramque partem perplexus, tamen fidere & experiri recusat.

Auxilia quisquis, sede jam profugus sua,
 Externa querit, cuncta metuentem iuvat
 Herere curis, seque in incerto malis
 Vtrinque pressum, credere minori tamen.
 Ubique multum fraudis, & fidei parum,
 Nactus, miseris velut in extremis solet,
 Requiro mentis omne consilium mee,
 Versoque mecum dubius, ac tandem volens
 Quodcumque damno, pejus ut cogar sequi.
 Placet experiri gentis ancipitis fidem,
 Et dona pueri: levius his quicquam tibi est,
 Queis anime credas? siste precipitem gradum,
 Descede procul, & dum licet, laqueos fuge.

THEOPHANES. POMPEIVS.

Multa invicem disputant de suspecta regis fide.

THEO. S pes una Latiae gentis, & patriae decus,
 Romane ductor, segnis hinc abeat mora.
 Lagæus hospes omne consilio senum
 Suadente foedus junxit, & socius tibi
 Sponndit arma; jamque propiori gradu
 Admōvit aciem, mille comitantur duces,

Et

Et mille currus ; ipse se medium tenet
 Vultu verendus puer, & auro lucidum
 Capitis coronat tegmen ; hinc illinc latus
 Annosa circum turba seniorum fovet,
 Te te requirit modo, te in amplexus vocat.
 Propera, quid hæres dubius incessu gravi ?
 Tranquilla, tuta, cernis, & tutum sinum, &
 Nostris quietum casibus portam prope ;
 Confide tandem. POMP. Nimia ne nos hic, vide,
 Fiducia nocens fallat ; alto quam bene
 Regum latentes impetus confers mari !
 Quod facile manet, id vertitur subito fretum,
 Et qua natabant levius, hic sorbet rates.

THEO. Adversa passus quisque, quam nimium timet !

POMP. Miser periculo credulus nimium est suo.

THEO. Iam foedus hospes firmat. POMP. An potius
 dolos ?

THEO. Quod regia manus statuit ? POMP. An pueri
 magis ?

THEO. Regum valida semper manus. POMP. Fallax
 quoque.

THEO. Senatus illum magnus hortatu regit,
 Irasque dictis mulcet, & prohibet nefas.

POMP. Nascetur horum citius è numero dolus,
 Ni forte Rex concipiat. THEO. In tantum scelus
 Omnes repente voce concordi patres

Coisse credis ? POMP. Scelera componi breve est.

THE. Cunctatur inde. POM. Tempus ut justum pareat
 Sceleri patrando, an ut datam revocet fidem ?

THEO. Iam dona misit. POMP. Dona regnantum time
 Infensa

Infensa semper. THEO. Mox feret opem. POMP. Cæsari?

THEO. Cui dona misit. POMP. Timeo donantis manum.

*Queis me tuerer, arma consulto dedit,
Non queis ferirem. Crede, regem commodo
Suo favere semper; in eum conferet
Officia potius, quem relaturum putet
Majora. quicumque miser, hoc ipso fuit,
Quod reperit omnes undique ingratos sibi.
Donare regis, foenerari dixeris
In cive; falsis illa nominibus tegit.
Consilia solers nutibus reddit suis
Congrua; probatur si quid, hoc totum sibi
Vindicat; iniqua cœtui adscribit patrum.
Damnare simulans, vertit in laudes suas
Et fas nefasque; civium liber metu,
Amore gratus ipse, nec regno timet
Inhiare, quos tam vulgus in visos habet.
Sic aula felix vigeat, infelix tamen
Prematur inde civis. hanc Romæ luem
Arcere volui, artes, & ingenium improbi
Nosscens tyranni, fata sed prohibent viam.
Ponam dolosis victus ut laqueis pedem.
THEO. Serum est cavendi tempus. à tergo ferus
Instabit hostis: medius hinc illinc times;
Decerne tandem, teque in alterutram para
Aliquando sortem. POMP. Eat, effugium mihi
Si forte manet, huic nititur patriæ salus.
Hæc me timentem reddit, hæc retinet gradum.*

CHORVS

C H O R V S P E L V S I O R V M .

Præ regum sollicitudinibus & periculis humilem
vitam laudat, ac sacrificiorum Ægyptiorum
cultum.

A Nceps dubio trepidat gressu,
Curas secum mille volutans,
Tandem gradu citato
Abiit, furente qualis
Mentis impete devius
Sortis arbitrio levi
Cedit impatiens malis.
Quanti, heu, Regis corda tumultus
Quantique premunt undique casus !
Expers somni, nosse quietem
Nescit ; vario torquet sese
Ipse rotatu ; non mensa famem
Bene compefcit, dum timet illic
Latuisse dolos. Nulla est regum
Libertas : sed splendida servi
Colla coronant auro. miseros
Sic illudens fors, nitida sibi
Mancipia trahit. Quo quisque super
Moderata pedem proferet, audax
Erit infelix nimis hoc ipso.
Pax inest humili loco,
Procul hinc abeunt metus,
Spesque sollicitæ & fraus ;

Bella

Bella non strepitu vocat
Tuba, nec raucis forum
Litibus dirum sonat ;
Non opes avida manu
Civium cumulat suæ
Grande vectigal domus.
Sed levem retinens colum.
Fila deducit pater,
Pollice in prono citat
Turbine intorto teres
Vellus, hinc glomerans legit,
Iugo mox telam locans
Leve subtegmen ciet,
Parvulos ut paupere
Induat panno suos.
Vivitur parvo bene,
Dulcis & sobolem quies
Educat ; nulli dolus
Texitur ; nulli fides
Frangitur. Templis Apin
Numen at colimus pium,
Nobilem lateri notam
Cornibus lunæ gerens ;
Aure non surda preces
Excipit : seu candido
Ductus ordine gentium
Venit ad thalamos piger
Memphin, ut fiat sacer :
Sive curriculo sibi
Constituto temporis

Redit

*Redit ad fontem senex
Mersus ut tandem mori
Vulnere excepto queat :
Seu futura retexere
Consulenti blandior,
Nec ferox renuit coli,
Et cibum placide capit.
Fata quos modice premunt
Pauperes, humili casa
Vigeant, vano haud iuga
Spiritu montis petant.
Nactus hanc sortem puer,
Hac libens moriar senex.
Sed vox querelis mœsta quæ circumsonat ?
Romulea tristi turba ploratu suam
Heram reducit exul, & dextra levat.*

ACTVS